

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

УКАЗАНИЯ

На основание чл.13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор, във връзка с чл.14, ал. 2 от Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор, се дават следните указания по тълкуване и прилагане на чл. 256, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) относно събиране на инвестиционна такса в размер до 10 на сто от дохода, реализиран от инвестиране на средствата на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване (ФДДПО):

I. Необходимо ли е пенсионноосигурителните дружества (ПОД) да покриват част от реализирания „отрицателен доход“, съответстваща по размер на инвестиционната такса, предвидена в чл. 256, т. 3 от КСО, в полза на ФДДПО, когато резултатът от инвестиционната дейност по управление на активите на съответния фонд е отрицателна величина?

Систематичното място на посочената правна норма е в Дял трети на КСО “Допълнително доброволно пенсионно осигуряване”, Глава двадесет и осма “Такси и удържки”, чл. 256, озаглавен “Законоустановени такси и удържки”. В този раздел изчерпателно са изброени таксите, които могат да се удържат от ПОД и е посочен максималният им размер, като е предвидено конкретният размер на таксите да се определя в правилника на съответния фонд. Разпоредбата на чл. 256, т. 3 от КСО не съдържа термини с неясно или непознато на правото значение. Използваната в нея дума „доход“ е в общоприетото ѝ значение на доход от инвестиране на средства, в смисъл на положителната разлика между натрупаните приходи и разходи за определен период от началото на финансовата година. Изводът, че при употребата на думата „доход“ в чл. 256, т. 3 от КСО се влага именно общоприетото значение на думата „доход“ се подкрепя и от факта, че в основния текст на разпоредбата е предвидено ПОД да „събира“ инвестиционна такса. Глаголът „събира“ означава, че трябва да е налице положителна величина на дохода, от която дружеството да може да „събере“ ефективно дължимата му такса, определена в правилника на ФДДПО като процент от дохода от инвестиране. В останалите случаи, при които няма никакъв доход или той е отрицателна величина е невъзможно да се събере каквато и да било такса. Ако резултатът от инвестиране на средствата на ФДДПО с натрупване от началото на финансовата година е отрицателен, управляващото го ПОД не следва да покрива в полза на ФДДПО част от този отрицателен резултат, съответстваща по размер на предвидената в чл. 256, т. 3 от КСО инвестиционната такса. В тези случаи размерът на инвестиционната такса е нула.

Реализирането на отрицателен резултат от инвестиране на средствата на ФДДПО за определени дни, в случаите когато в предходния период от началото на финансовата година е постигнат положителен доход, ще доведе до намаляване

на начисления от началото на финансовата година доход и съответно до намаляване на размера на дължимата на ПОД инвестиционна такса. Поради това преведената на ПОД за периодите с положителен доход инвестиционна такса в размер до 10 на сто от дохода с натрупване, подлежи на коригиране и възстановяване на ФДДПО до размера на надвзетата такса от началото на финансовата година. Този смисъл е вложен и в утвърдения от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Осигурителен надзор", образец на отчет за доходите на ФДДПО, в който се отразява дължимата на ПОД инвестиционна такса, определена като процент от формирания доход с натрупване от началото на една финансова година до датата на отчета. ПОД следва да отразява в междинните и в годишния отчет за доходите на ФДДПО размера на инвестиционната такса за дохода, натрупан за съответния период.

II. На какъв период ПОД следва да събират инвестиционната такса по чл. 256, т. 3 от КСО, като се има предвид, че оценката на активите и пасивите на ФДДПО и определянето на стойността на нетните им активи се извършва ежедневно по реда определен с Наредба № 9 на Комисията за финансов надзор?

В условията на ежедневна оценка на активите и пасивите на ФДДПО и ежедневно изчисляване на стойността на един дял и за целите на правилното определяне на стойността на дела е необходимо да се извършва ежедневно осчетоводяване на вземанията и задълженията на фонда и на операциите с активите му за предходния работен ден (чл. 2, т. 2 от Наредба № 9 на Комисията за финансов надзор). Това означава, че инвестиционната такса по чл. 256, т. 3 от КСО следва да се начислява преди определянето на нетната стойност на активите на фонда като негово краткосрочно задължение или вземане (в случаите на коригиране и възстановяване на инвестиционна такса) в размер до 10 на сто от дохода, реализиран от инвестиране на средствата на фонда с натрупване от началото на финансовата година. Тъй като доходът с натрупване, реализиран от инвестиране на средствата на фонда от началото на финансовата година се променя ежедневно в посока на увеличение или намаление, дължимата върху този доход инвестиционна такса ежедневно се променя в същата посока. Изчислената инвестиционна такса като процент от дохода с натрупване от началото на годината е необходимо да се сравнява всеки работен ден със сумата на преведените от началото на годината до предходния работен ден средства за инвестиционна такса от фонда на ПОД и сумата на възстановените от началото на годината до предходния работен ден средства за инвестиционна такса от ПОД на фонда. Задълженията, съответно вземанията на фонда, е необходимо да се осчетоводяват ежедневно, в резултат на което ще се променя и стойността на активите и пасивите на фонда. По този начин начислените задължения/вземания на фонда ще се отразяват върху стойността на един дял ежедневно, тъй като съгласно Наредба № 9 на Комисията за финансов надзор нетните активи на фонда, от които зависи стойността на дела, се определят като от стойността на активите, се приспадне стойността на пасивите на фонда.

С оглед на създаване на единна практика, дължимата сума за инвестиционна такса, записана като задължение на фонда към края на всеки месец, следва да се превежда по сметка на дружеството от паричните средства на фонда до 5-то число на следващия месец. Такава периодичност е възприета и при превеждане на инвестиционната такса за управление на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Преведените в повече средства за инвестиционна такса от фонда на ПОД, записани като вземане на фонда към края на всеки месец, следва да се възстановяват по сметка на фонда също до 5-то число на следващия месец. Определената инвестиционна такса, която ПОД трябва да получи от фонда или дължи на фонда, е подходящо да се утвърждава всеки месец по ред, определен от управителните органи на дружеството.

Настоящите указания са приети с решение по протокол № 4 от 23.01.2008 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.